Ügyszám: 1380/K/2007-4.

[…] részére

Tisztelt Igazgató Úr!

Ön állampolgári beadványában arra a kérdésre várja válaszomat, hogy milyen feltételek mellett működtethető jogszerűen az intézményben beléptető rendszer.

A beléptető rendszer közoktatási intézményben való működtetéséről a személyes adatok védelméhez fűződő joggal összefüggésben álláspontom a következő:

I. Adatkezelés célja

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) értelmében a beléptető rendszer személyes adatokat dolgoz fel és kezel. Ezek az adatok az Avtv. személyes adatok védelméről szóló II. fejezetének rendelkezései alapján kezelhetők.

E törvény szerint személyes adat felhasználása csak célhoz kötötten lehetséges. A célhoz kötöttség elve megköveteli, hogy személyes adat kezelésére csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése céljából kerüljön sor [Avtv. 5. § (1) bekezdés].

Az intézmény a beléptető rendszert a) a jogosult személyek (a diákok és dolgozók) intézménybe történő érkezése és távozása regisztrálása, b) valamint a személy- és vagyonvédelem (mindenki által hozzáférhető és használatos, nyilvános helyeken elhelyezett tárgyi eszközök) okán kívánja működtetni. A személyes adatok kezelése ezzel összhangban e célok megvalósulását szolgálja.

A beléptető rendszernek a fenti célok érdekében történő működtetése az adatvédelem okán nem kifogásolható, de a működési elveit messzemenően a személyes adatok védelméhez való jog tiszteletben tartása mellett szükséges kialakítani.

II. A szükségesség és arányosság a célhoz kötöttség mentén

Az ujjlenyomat azonosító pontjainak távolsága, az intézménybe érkezés és távozás pontos időpontja személyes adat. Ezeknek az adatoknak a kezelését a célhoz kötöttség, és a szükségesség-arányosság alapelve mentén kell vizsgálni. Ez azt jelenti, hogy az Avtv. 5. § (2) bekezdése alapján csak annyi személyes adat kezelhető, amennyi a cél megvalósulásához elengedhetetlenül szükséges, és csak a célhoz szükséges mértékben és ideig.

1. Ujjlenyomat azonosító pontjainak kezelése

A beléptető rendszerben kezelt személyes adatok körében az ujjlenyomat azonosító pontjai távolságának a kezelése a deklarált célok tekintetében nem elengedhetetlenül szükséges, ezért annak kezelése sérti a célhoz kötött adatkezelés követelményét.

Az intézmény által megjelölt célok kevesebb és minőségében más személyes adatok alapján is megvalósíthatók. Különösen azt tartom aggasztónak az alkotmányos követelmények szempontjából, hogy kiskorú, korlátozottan cselekvőképes gyermekektől a közoktatási intézménybe való belépéskor rögtön biometrikus azonosítót vesznek. A közoktatási intézmény feladata a fejlődő gyermek testi, szellemi és lelki fejlődésének elősegítése, és ideértendő az alkotmányos alapjogok gyakorlására való felkészítés is. Érthetetlennek tartom, hogy az intézmény pedagógiai feladataival ellentétben alkotmányos alapjogának korlátozásával szembeni tűrésre, és engedékenységre neveli a gyermeket.

A beléptető rendszerben való biometrikus azonosító alkalmazását ellenzem, mert súlyosan sérti a tanulók és az alkalmazottak személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

Személyes adatok kezelése csak olyan helyzetben indokolt, amelyben az elérni kívánt célok megvalósulása más, alternatív, személyes adatkezelést nem igénylő intézkedéssel, rendszerrel nem biztosítható. Az intézmény által elérni kívánt célok – többek között – a biometrikus azonosítást kiváltó, vonalkódos azonosítással vagy sorszámmal ellátott mágneses beléptető kártya alkalmazásával, vagy más módon is elérhetők, illetve intézményi szabályzatok kialakításával is biztosíthatók.

2. A belépés és távozás időpontjára vonatkozó adat kezelése

2.1. A tanulói jogviszonyban álló diákok személyes adatai

A kezelt adatok körében a belépés és távozás pontos idejének dokumentálása a tanulói jogviszonyban álló diákok esetében sérti a célhoz kötött adatkezelés követelményét. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény pontosan meghatározza, hogy a tanulói jogviszony keretében milyen személyes adatok kezelhetők. Az intézménybe érkezés és elhagyás időpontjának kezelésére nincs törvényi felhatalmazása az intézménynek, és a jogviszony szempontjából szükségtelen is ennek a rögzítése.

Az intézmény által kívánt cél megvalósulása elérhető személyes adatok a célhoz kötött, illetve arányos kezelésével, ezért álláspontom szerint csupán azoknak a személyes adatoknak a kezelése jogszerű, amelyek a diákok esetleges késését, távolmaradását, vagy eltávozását dokumentálják. Ennek következtében az intézmény nem rögzítheti annak a diáknak az érkezési vagy távozási időpontját, aki órarendje szerint érkezik a kötelező iskolai foglalkozásokra, illetve távozik onnan.

2.2. Munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló alkalmazottak adatainak kezelése

A közalkalmazottak, munkavállalók esetében a jogviszonyból fakadó alapvető jogosultsága és kötelezettsége is a munkáltatónak, hogy a munkában eltöltött idő kezdő, illetve befejezési időpontját ellenőrizze, rögzítse. Álláspontom szerint ez esetben is legfeljebb a vonalkódos azonosítás vagy a mágneskártyán alapuló beléptetés felel meg az alkotmányos elvárásoknak.

Tisztelt Igazgató Úr!

Örömmel üdvözlöm azt a kezdeményezését, hogy a beléptető rendszer működésbe lépése előtt adatvédelmi konzultációt kezdeményezett a rendszer alkotmányos működése érdekében. Ezzel kapcsolatosan arra szeretném felhívni a figyelmét, hogy a beléptetés csak az állásfoglalásomban írtak maradéktalan megvalósítása mellett felel meg az alkotmányos elvárásoknak. Ezért kérem, a beléptető rendszer logikai és fizikai felépítése során különös tekintettel járjon el az adatvédelmi követelmények megtartása érdekében.

Budapest, 2007. augusztus 27.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila